

Handläggare
Julia Böhrer
Telefon: 08-50802045**Till**
Järva stadsdelsnämnd

Handlingsplan för ett jämställt Stockholm 2030

Svar på remiss från kommunstyrelsen, diarienummer KS
2025/1616

Förvaltningens förslag till beslut

1. Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen
2. Järva stadsdelsnämnd beslutar om omedelbar justering

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har skickat *Handlingsplan för ett jämställt Stockholm 2030* på remiss till Järva stadsdelsnämnd. Målet med handlingsplanen är att staden säkerställer att stockholmare har lika rättigheter och möjligheter oavsett kön. Handlingsplanen ska konkretisera stadens arbete för att bli en jämställd stad där ingen diskrimineras eller begränsas på grund av sitt kön. Förvaltningen ställer sig överlag positiv till handlingsplanen och lämnar i ärendet förslag på tillägg som enligt förvaltningen kan tydliggöra stadens prioriteringar för jämställdhetsarbetet ytterligare.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat *Handlingsplan för ett jämställt Stockholm 2030* på remiss till Järva stadsdelsnämnd. Förslaget har förutom till Järva stadsdelsnämnd remitterats till övriga stadsdelsnämnder, facknämnder samt till en rad organisationer, myndigheter och fackförbund. Yttrandet behöver vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 24 april 2026.

Ärendet

Handlingsplan för ett jämställt Stockholm 2030 är en av sex handlingsplaner under stadens program för de mänskliga rättigheterna. Handlingsplanen fokuserar på jämställdhet, vilket definieras som att kvinnor, män och ickebinära ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Handlingsplanen sträcker sig till år 2030. Handlingsplanen ska konkretisera stadens arbete för att bli en jämställd stad där ingen diskrimineras eller begränsas på grund av sitt kön. Målet med handlingsplanen är att staden

säkerställer att stockholmare har lika rättigheter och möjligheter oavsett kön.

Handlingsplanen utgår från MR-programmets tre fokusområden. Fokusområdena beskrivs tillsammans utgöra grundläggande förutsättningar för att staden ska kunna bidra till jämlika levnadsvillkor för alla stockholmare och säkerställa att de mänskliga rättigheterna efterlevs i stadens verksamheter. De tre fokusområdena är:

- Kunskap och information
- Valfärd och service
- Delaktighet och inflytande

Till varje fokusområde hör ett antal mål uppdelade i effektmål och resultatmål. Effektmålen beskriver den övergripande och långsiktiga förändring som eftersträvas. Resultatmålen är den direkta förändring som ska genomföras i stadens verksamheter. Målen avser att skapa en tydlig styrning och samtidigt en flexibilitet för nämnder och bolagsstyrelser att utifrån sina verksamhetsområden själva ta fram aktiviteter för att uppnå målen. Målen för respektive fokusområde är följande:

- **Kunskap och information**
 - Stadens medarbetare bemöter alla stockholmare, oavsett kön, likvärdigt och förstår hur verksamheten kan bidra till ökad jämställdhet.
 - Stadens medarbetare har god kunskap om kvinnors och mäns levnadsvillkor och hur dessa kan skilja sig åt beroende på kön.
 - Stadens medarbetare har god kunskap om hur jämställdhetsanalyser kan göras.
 - Staden bidrar till en fördjupad kännedom om jämställdhet.
 - Stadens information bidrar till ökad kunskap om kvinnors/flickors och mäns/pojkars levnadsvillkor.
 - Staden identifierar och vidtar åtgärder mot eventuella normer och arbetsätt i informationsarbetet som riskerar att cementera stereotypa föreställningar om kön.
- **Valfärd och Service**
 - Ett jämställdhetsperspektiv ska genomsyra allt arbete som rör stockholmare.
 - Staden använder könsuppdelad statistik vid uppföljning och annan översyn av verksamheter.

- Staden genomför jämställdhetsanalyser som underlag till beslut och åtgärder som rör stockholmare.
- I stadens skolor och förskolor ges barn och unga samma möjligheter att uppnå goda studieresultat och alla känner sig trygga och inkluderade, oavsett kön.
 - Stadens skolor och förskolor identifierar och vidtar åtgärder mot eventuella normer och arbetssätt i verksamheten som riskerar att bidra till olika förutsättningar på grund av kön och cementera stereotypa föreställningar om kön.
 - Lärare, annan skolpersonal och förskolepersonal har förutsättningar att agera aktivt när de ser eller får information om barns utsatthet, exempelvis kränkningar, våld, sexuella trakasserier eller diskriminering mot barn och unga på grund av kön eller stereotypa föreställningar om kön.
 - Staden vidtar åtgärder för att motverka kränkningar på grund av kön i digitala miljöer.
 - Stadens skolor vidtar åtgärder för att förbättra studieresultat för att motverka könsskillnader mellan flickor och pojkar.
- Staden erbjuder likvärdig tillgång till bostad, stöd, vård och omsorg, oavsett kön
 - Staden säkerställer att insatser erbjuds utifrån behov och utan inverkan av stereotypa föreställningar om kön.
 - Staden arbetar för att skapa jämställda förutsättningar på bostadsmarknaden, med särskilda vägar in för individer i utsatta situationer såsom våldsutsatta eller ensamstående som lever i socioekonomisk utsatthet.
- Staden ger lika förutsättningar till ekonomisk självständighet, oavsett kön.
 - Stadens jobbtorg identifierar och vidtar åtgärder mot eventuella normer och arbetssätt som befäster könssegregeringen på arbetsmarknaden.
 - Stadens vuxenutbildning identifierar och vidtar åtgärder mot eventuella könsrelaterade hinder för att fullfölja utbildning.

- Staden erbjuder alla likvärdig tillgång till kultur, idrott och fritid, oavsett kön.
 - Stadens verksamheter vidtar åtgärder för att fler barn och unga, oavsett kön, ska ha en meningsfull fritid.
 - Staden förebygger och bekämpar stereotypa föreställningar om kön inom kultur, idrott och fritid.
- Offentliga miljöer i staden är attraktiva och trygga för alla, oavsett kön.
 - Stockholmare har, oavsett kön, inflytande i stadsutvecklingsprocessen och i utformandet av offentliga miljöer.
 - Stadens verksamheter har god kunskap om och vidtar åtgärder utifrån vad som skapar trygghet för kvinnor och flickor i offentliga miljöer.
- **Delaktighet och inflytande**
 - Stockholmare, oavsett kön, har delaktighet och inflytande i frågor som berör dem.
 - Stadens verksamheter inkluderar både kvinnor/flickors och män/pojkars kunskaper och erfarenheter i stadens utvecklingsarbete och verkar för att de som vanligtvis inte får sina röster hörda kommer till tals.
 - Staden har långsiktiga samarbeten med civilsamhällesorganisationer som arbetar med jämställdhetsfrågor.
 - Stadens verksamheter samarbetar med civilsamhällesorganisationer kring insatser som synliggör och främjar ökad jämställdhet.

Några av handlingsplanens mål är tydligare riktade mot vissa verksamheter och nämnder/bolagsstyrelser än andra. Varje mål i handlingsplanen innehåller information om särskilt ansvariga nämnder och bolagsstyrelser.

I handlingsplanen lyfts även andra styrdokument och hur dessa har beröringspunkter med handlingsplanen om jämställdhet. Bland annat kopplas stadens jämställdhetsarbete till staden som arbetsgivare och Stockholms stads personalpolicy. Handlingsplanen anger att stadens arbetsplatser ska genomsyras av jämställdhet, jämlikhet och frihet från diskriminering samt att jämställdhetsperspektivet är en integrerad del i arbetet med rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar.

Vidare anges att stadens arbete med handlingsplanen ska utgå från ordinarie processer samt från kunskap om stockholmarnas levnadsvillkor och tillgång till de mänskliga rättigheterna. Nämnder och bolagsstyrelser ska i samband med ordinarie uppföljningsprocesser synliggöra resultat och utmaningar i jämställdhetsarbetet.

Barnrättsperspektiv

I handlingsplanen lyfts omotiverade skillnader sett till gruppen barn och unga utifrån kön. Därtill lyfts ålder som en av flera faktorer eller maktordningar som tillsammans med kön kan påverka stereotypa föreställningar om människor. Handlingsplanen lyfter även fram vikten av att lyssna till barn och ungas berättelser i arbetet för att motverka diskriminering och trakasserier. Huruvida barn och unga har involverats i framtagandet av handlingsplanen framgår inte.

Funktionshinderperspektiv

I handlingsplanen lyfts exempel på hur och varför funktionalitet som maktordning, och ett funktionshinderperspektiv, behöver beaktas i jämställdhetsanalyser och framtagandet av åtgärder och insatser för ökad jämställdhet. Det ges exempel som visar att normer om kön och funktionalitet samverkar och skapar specifik utsatthet.

Jämställdhetsperspektiv

Det framgår i handlingsplanen att nationella och mer lokala jämställdhetsanalyser har påverkat handlingsplanens inriktning och målsättningar. Fler reflektioner utifrån ett jämställdhetsperspektiv finns under förvaltningens synpunkter och förslag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelning administration och stadsmiljö. Ärendet har föredragits för pensionärsrådet den 8 april och rådet för funktionshinderfrågor den 10 april och råden har haft möjlighet att yttra sig över förvaltningens tjänsteutlåtande. Deras synpunkter finns i protokollen från respektive sammanträde.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser överlag positivt på förslaget till handlingsplan för ett jämställt Stockholm och anser att den bidrar till att konkretisera vad staden behöver arbeta med för att öka jämställdhet.

Förvaltningen ser särskilt positivt på sättet som aktuella lägesbilder, statliga offentliga utredningar och utmaningar inom jämställdhetspolitiken lyfts fram under rubriken Bakgrund i handlingsplanen. Det här förtydligar behovet av, och prioriteringar som behöver göras inom, jämställdhetsarbetet i staden. Under rubriken Bakgrunden anges till exempel att Länsstyrelsen har pekat

på ett antal prioriteringar för arbetet med jämställdhetsintegrering i Stockholms län. Handlingsplanen listar ett urval utifrån stadens rådighet. Förvaltningen ser samtidigt en möjlighet att förtydliga på vilket sätt dessa prioriteringar och de andra utmaningar som nämns i bakgrunden påverkar och/eller kopplas till målsättningar inom respektive fokusområden. Detta förtydligas först delvis under respektive fokusområde. Där nämns dessa prioriteringar/utmaningar bland andra prioriterade områden eller arbetssätt. Om de identifierade jämställdhetsutmaningarna som nämns i bakgrunden hade varit mer styrande för vad som togs upp under respektive fokusområde, och tydligare avspeglats i målbeskrivningarna, hade det enligt förvaltningen kunnat skapa ökad tydlighet kring prioriteringar i stadens jämställdhetsarbete. I nuvarande förslag till handlingsplan, som förvaltningen uppfattar som mer omfattande jämfört med övriga handlingsplaner under MR-programmet, blir det i större utsträckning upp till respektive nämnd eller bolag att göra prioriteringar i jämställdhetsarbetet. Förvaltningen anser att det här riskerar att göra jämställdhetsarbetet splittrat och inte lika strategiskt som det skulle kunna vara med färre och gemensamma prioriteringar.

Förvaltningen ser positivt på sättet som handlingsplanen lyfter fram behovet av att analysera andra faktorer än kön för att göra träffsäkra jämställdhetsanalyser, och att intersektionella analyser är ett verktyg för att göra detta.

I avsnittet om fokusområdet Kunskap och information anges under mål 2 att stadens information bidrar till ökad kunskap om kvinnors/flickors och mäns/pojkars levnadsvillkor. I handlingsplanens definition av jämställdhet lyfts även icke-binära fram varför förvaltningen anser att staden i den mån det är möjligt ska bidra med kunskap om även den här gruppens levnadsvillkor och att detta bör framgå i målbeskrivningen.

Förvaltningen anser att handlingsplanen, utöver att uppmärksamma hur olika faktorer som kön, ålder, etnicitet och/eller sexualitet kan samverka sett till enskildas utsatthet, i större utsträckning kan synliggöra att detta även gäller enskildas möjlighet att utöva makt/få handlingsutrymme. En person kan till exempel både drabbas negativt av könsmaktsordningen och samtidigt gynnas av till exempel funktionsnormer eller en socioekonomisk situation. En intersektionell jämställdhetsanalys visar inte bara hur människor kan utsättas för flera begränsande normer och maktstrukturer samtidigt utan lägger också vikt vid och synliggör normen och strukturen som skapar denna maktobalans och ojämlikhet. Det här perspektivet kan enligt förvaltningen förtydligas i handlingsplanens beskrivning av ett intersektionellt och normkritiskt arbetssätt. Det

kan också förtydligas i de exempel som handlingsplanen ger på hur fler faktorer än kön spelar roll och därmed blir viktiga att beakta i analysen. Ett sådant exempel finns under rubriken Andra styrdokument i handlingsplanen: ”en stockholmare kan exempelvis utöver att vara kvinna också ha en sexualitet eller könsidentitet som inte överensstämmer med normen, vara utsatt för rasism och tillhöra någon av de nationella minoriteterna”. Den här sortens exempel kan förslagsvis kompletteras med exempel som visar hur olika faktorer och normer får betydelse inte bara för utsatthet utan även för möjlighet till maktutövning/handlingsutrymme.

Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd beslutar om omedelbar justering.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Handlingsplan för ett jämställt Stockholm 2030
2. Bilaga – Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande
3. Följebrev - Handlingsplan för ett jämställt Stockholm 2030

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2026-04-09